

ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์ที่ผลิตในประเทศไทย

นาย สุรพจน์ ลิ้มสุวรรณเกษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-346-032-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMPETITIVENESS OF THAI TELEVISION RECEIVER
AND CATHODE RAY TUBE INDUSTRIES

Mr. Suraphot Limsuwankesorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics in Economics

Department of Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-346-032-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพ
โทรทัศน์ที่ผลิตในประเทศไทย

โดย

นายสุรพจน์ ลิ้มสุวรรณเกษตร

ภาควิชา

เศรษฐศาสตร์

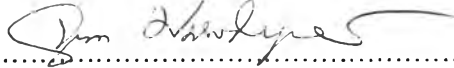
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พุทธกาล รัชธร

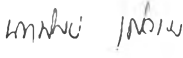
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

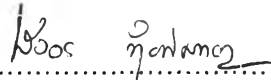

..... คณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพันธ์ จีราธิวัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จุฑา มนต์ไพบูลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พุทธกาล รัชธร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นราทิพย์ ชุดิววงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร ทับทิมทอง)

สุรพจน์ ลิ้มสุวรรณเกษร : ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์
ที่ผลิตในประเทศไทย (COMPETITIVENESS OF THAI TELEVISION RECEIVER AND CATHODE
RAY TUBE INDUSTRIES) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. พุทธกาล รัชธร, 149 หน้า. ISBN 974-346-032-2.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ของ
อุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์ที่ผลิตในประเทศไทย ซึ่งศึกษาได้จากส่วนแบ่งตลาดในตลาด
ต่างประเทศที่สำคัญของไทย และความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ รวมทั้งสภาพโครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรม
ภายในประเทศ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆของอุตสาหกรรม เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและ
อุปสรรคต่างๆอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไปในอนาคต

ในการศึกษาถึงความสามารถในการแข่งขันนั้น ใช้วิธีวัดค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
(Revealed Comparative Advantage : RCA) เป็นตัววัดถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยศึกษาเฉพาะ
เครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์เท่านั้น โดยศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2541 ซึ่งในส่วนของเครื่องรับโทรทัศน์
สี่มีตลาดที่สำคัญ 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เยอรมันนี และอังกฤษ สำหรับหลอดภาพ
โทรทัศน์สี่มีตลาดที่สำคัญ 5 ประเทศ คือ ฮองกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์และอังกฤษ ซึ่งผลการศึกษาพบ
ว่า ในปี พ.ศ. 2541 การส่งออกเครื่องรับโทรทัศน์สี่ของไทย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบใน ตลาด
สหรัฐอเมริกา เยอรมันนี และสิงคโปร์ ซึ่งทั้ง 3 ตลาดนี้ เป็นตลาดที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
ที่สูงกว่าประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย สำหรับในส่วนของการส่งออกหลอดภาพ
โทรทัศน์สี่ พบว่าในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เฉพาะในตลาดสิงคโปร์ และเป็น
ตลาดที่ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมาโดยตลอดและมีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ใกล้เคียง
กับประเทศมาเลเซียเกือบทุกปี ส่วนตลาดที่เหลือนั้นไทยเป็นรองมาเลเซียเกือบทุกตลาด ส่วนปัญหาในการ
ผลิตและการแข่งขันในตลาดโลกที่สำคัญ คือ การแก้ไขปัญหาลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบชิ้นส่วนพื้นฐานที่จะนำมา
ผลิตเป็นชิ้นส่วนสำเร็จรูปและการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิต
ต่ำลงอันจะส่งผลให้อุตสาหกรรมของไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์.....
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้ผลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3972249529 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD : TELEVISION RECEIVER / CATHODE RAY TUBE / COMPARATIVE ADVANTAGE / MARKET STRUCTURE / THAI INDUSTRY

SURAPHOT LIMSUWANKESORN : COMPETITIVENESS OF THAI TELEVISION RECEIVER AND CATHODE RAY TUBE INDUSTRIES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. BUDDHAGARN RUTCHATORN,Phd., 149 pp. ISBN 974 – 346 – 032 – 2

The objective of this Thesis is to study competitiveness of Thai television receiver and cathode ray tube industries in foreign market which can be shown by major foreign market shares and comparative advantages . The thesis also focus on local market structure of the industries including with problems and other obstacles in order to seek the solution and improve the industries in the area of international competition.

The competitiveness of the industries is indicated by an index called " Revealed Comparative Advantage : RCA " , concerning particularly on television receiver and cathode ray tube between the years 1991 and 1998 . Five major market for television receiver in this study are the United states , Japan , Singapore , Germany , the United Kingdom . For cathode ray tube , five major are Hongkong , Indonesia , Japan , Singapore , the United Kingdom . The result of this study reveals that in 1998 , Thailand gained higher comparative advantage over television receiver in the United States , Germany and Singapore than Malaysia who is Thailand had comparative advantage only in Singapore market . The index shows that Thailand had long history of comparative advantage over cathode ray tube export in Singapore and this index is very similar to Malaysia's index almost even year in every other markets , Thailand is the second place from Malaysia . The major problem on production and international competitiveness are solved by the reduction of import tariff over raw materials that used for final goods production and the improvement on production efficiency to be international standardized which significantly reduce cost of production and increase international comparative advantage for Thai industries .

ภาควิชา.....เศรษฐศาสตร์.....
สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. พุทธกาล รัชธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตาและกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำและให้โอกาสและคอยควบคุมในการทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นพระคุณอย่างสูงสุดต่อผู้เขียน และขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ จุฑามนต์ไพบูลย์ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงท่านรองศาสตราจารย์ นราทิพย์ ชูติวงศ์ และ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร ทับทิมทอง ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้ช่วยให้คำแนะนำและช่วยชี้แนะแนวทางในการวางรูปแบบ และกรอบแนวคิด ตลอดจนประเด็นสำคัญต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนข้อบกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย และหากมีคุณประโยชน์ก็ขอขอบคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ บิดา มารดา และ ครูบาอาจารย์ ทั้งหมดที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ช้างต้น

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 ข้อสมมติและข้อจำกัดในการศึกษา	4
1.5 แหล่งข้อมูล	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. วรรณกรรมปริทัศน์และวิธีการศึกษา	6
2.1 วรรณกรรมปริทัศน์	6
2.1.1 ผลงานการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพโดยทั่วไปของอุตสาหกรรม เครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	6
2.1.2 ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวกับการหาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ อุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	11
2.1.3 ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวกับการหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	15
2.2 วิธีการศึกษา	15
3. โครงสร้างของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	18
3.1 โครงสร้างของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์	18
3.1.1 โครงสร้างการผลิต	18
3.1.2 สภาพด้านการตลาด	19
3.1.3 ตลาดในประเทศ และการนำเข้าเครื่องรับโทรทัศน์ของไทย	20

บทที่	หน้า
3.1.4 ตลาดต่างประเทศ และการส่งออกเครื่องรับโทรทัศน์ของไทย	22
3.2 อุตสาหกรรมหลอดภาพโทรทัศน์ของไทย	28
3.2.1 พัฒนาการของอุตสาหกรรม	28
3.2.2 สถานภาพด้านการผลิต	29
3.2.3 สถานภาพด้านการตลาด	30
3.2.4 การนำเข้าหลอดภาพโทรทัศน์	30
3.2.5 ตลาดต่างประเทศ และการส่งออกหลอดภาพโทรทัศน์	34
3.3 สภาพการผลิตของอุตสาหกรรม	37
3.3.1 แรงงาน	38
3.3.2 การถ่ายทอดทางเทคโนโลยี และการวิจัย และพัฒนา	39
3.3.3 ปัญหาและอุปสรรค	44
3.4 แนวโน้มในอนาคตของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์ของไทย....	46
4. สภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	
4.1 สภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์ในตลาดโลก...	48
4.1.1 สภาพทางการค้าเครื่องรับโทรทัศน์สีในตลาดสหรัฐอเมริกาของไทย	48
4.1.2 สภาพทางการค้าเครื่องรับโทรทัศน์สีในตลาดญี่ปุ่นของไทย	50
4.1.3 สภาพทางการค้าเครื่องรับโทรทัศน์สีในตลาดสิงคโปร์ของไทย	52
4.1.4 สภาพทางการค้าเครื่องรับโทรทัศน์สีในตลาดเยอรมันนีของไทย	54
4.1.5 สภาพทางการค้าเครื่องรับโทรทัศน์สีในตลาดอังกฤษของไทย	56
4.1.6 สภาพทางการค้าหลอดภาพโทรทัศน์สีในตลาดฮ่องกงของไทย	58
4.1.7 สภาพทางการค้าหลอดภาพโทรทัศน์สีในตลาดอินโดนีเซียของไทย	60
4.1.8 สภาพทางการค้าหลอดภาพโทรทัศน์สีในตลาดญี่ปุ่นของไทย	62
4.1.9 สภาพทางการค้าหลอดภาพโทรทัศน์สีในตลาดสิงคโปร์ของไทย	64
4.1.10 สภาพทางการค้าหลอดภาพโทรทัศน์สีในตลาดอังกฤษของไทย	66
4.2 สภาพการแข่งขันภายในประเทศของอุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์..	68
4.2.1 โครงสร้างตลาดอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์ของไทย	68
4.2.2 พฤติกรรมการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์	78
4.2.3 โครงสร้างการตลาดของอุตสาหกรรมหลอดภาพโทรทัศน์	93

สารบัญ (ต่อ)

ท

บทที่	หน้า
5. ความสามารถในการแข่งขันในเชิงของรายได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ อุตสาหกรรมเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	96
5.1 ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์สี	96
5.2 ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมหลอดภาพโทรทัศน์สี	102
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	109
6.1 บทสรุป	109
6.2 ข้อเสนอแนะ	112
รายการอ้างอิง	116
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก	121
ภาคผนวก ข	133
ภาคผนวก ค	143
ประวัติผู้เขียน	149

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
3.1	มูลค่าการส่งออกและนำเข้าของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์ของไทย	24
3.2	มูลค่าการส่งออกและนำเข้าของอุตสาหกรรมหลอดภาพโทรทัศน์ของไทย	25
3.3	แหล่งนำเข้าเครื่องรับโทรทัศน์ที่สำคัญของไทย	26
3.4	ตลาดส่งออกเครื่องรับโทรทัศน์ที่สำคัญของไทย	27
3.5	แหล่งนำเข้าหลอดภาพโทรทัศน์ที่สำคัญของไทย	33
3.6	ตลาดส่งออกหลอดภาพโทรทัศน์ที่สำคัญของไทย	35
3.7	โครงสร้างต้นทุนการผลิตเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	41
3.8	โครงสร้างต้นทุนการผลิตหลอดภาพโทรทัศน์สีขนาด 14 " ที่ขนาด การผลิต 800,000 หลอด/ปี	41
3.9	โครงสร้างต้นทุนการผลิตและแหล่งนำเข้าวัตถุดิบของผู้ผลิตเครื่องรับและ หลอดภาพโทรทัศน์	41
3.10	โครงสร้างชิ้นส่วนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ ขนาด 14 นิ้ว	42
3.11	โครงสร้างการจ้างแรงงานของบริษัทผู้ผลิตเครื่องรับและหลอดภาพโทรทัศน์	43
4.1	ค่าอัตราส่วนการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์ที่ผลิตเพื่อส่งออก ..	70
4.2	ค่าอัตราส่วนการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์ที่ผลิตเพื่อขาย ภายในประเทศ	71
5.1	ค่า RCA ของเครื่องรับโทรทัศน์ในตลาดที่สำคัญของไทย	98
5.2	ค่า RCA ของหลอดภาพโทรทัศน์ในตลาดที่สำคัญของไทย	105

ภาพประกอบ	หน้า
5.8 ค่า RCA หลอดภาพโทรทัศน์สีของประเทศคู่แข่งชั้นของไทยในตลาดฮ่องกง	106
5.9 ค่า RCA หลอดภาพโทรทัศน์สีของประเทศคู่แข่งชั้นของไทยในตลาดอินโดนีเซีย	106
5.10 ค่า RCA หลอดภาพโทรทัศน์สีของประเทศคู่แข่งชั้นของไทยในตลาดญี่ปุ่น	107
5.11 ค่า RCA หลอดภาพโทรทัศน์สีของประเทศคู่แข่งชั้นของไทยในตลาดสิงคโปร์	107
5.12 ค่า RCA หลอดภาพโทรทัศน์สีของประเทศคู่แข่งชั้นของไทยในตลาดอังกฤษ	108